

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 7 listopada 2013 r.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Lublinie**

W związku z konsultacjami projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLH060042, wnoszę następujące uwagi:

1. Jako zagrożenie zidentyfikowano obniżanie poziomu wód gruntowych i likwidowanie okresowych zabagnień i podtopień terenu, powodowane m. in. udrażnianiem, oczyszczaniem i konserwacją istniejących rowów melioracyjnych oraz niewłaściwą konserwacją rzeki. Należałoby więc zaproponować sposoby zapobiegania temu zagrożeniu, poprzez:
 - a) Określenie w PZO, np. jako działania ochronnego, ograniczenia w obszarze konserwacji rowów do tzw. konserwacji bieżącej – wykaszania roślinności, ale bez usuwania namulów (lub np. ograniczenie grubości warstwy namulów, które mogą być jednorazowo usuwane²).
 - b) Wskazanie, jako elementu działania obligatoryjnego w stosunku do łąk, zakazu niszczenia siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zmiany stosunków wodnych, także przez konserwację i odtwarzanie istniejących urządzeń melioracyjnych – wówczas stanie się to elementem normy cross-compliance.
 - c) Ewentualną budowę na rowach urządzeń piętrzących i piętrzenie, przynajmniej okresowe, wody tymi urządzeniami (w PZO należałoby wskazać, gdzie i ile takich urządzeń jest potrzebne, a także wypracować założenia do instrukcji piętrzenia).

Trafnie zrobiono to w stosunku do konserwacji rzeki, choć zapis powinien być sformułowany w sposób wykluczający inne działania „konserwacyjne”, np. odmulanie.

² Nawiasem przypominamy tu, że odtwarzanie rowów przez usuwanie grubszej warstwy namulów, w taki sposób ze zmieniane są warunki wodne otoczenia w stosunku do obecnie istniejących, nawet gdy jest klasyfikowane jako „konserwacja” i nie wymaga pozwoleń ani zgłoszeń wg prawa budowlanego, to jest „robotą ziemną zmieniającą stosunki wodne na obszarze cennym przyrodniczo”, wymagającą decyzji z art. 118 ustawy o ochronie przyrody, a w treści tej decyzji RDOŚ powinien w szczególności zagwarantować nieszkodliwość prac dla obszaru Natura 2000, w razie potrzeby przeprowadzając odpowiednią ocenę. Interpretacja ta ma nie budzące wątpliwości potwierdzenie w orzecznictwie WSA, NSA i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jeżeli w obszarze doszło do – opisanych w dokumentacji – przypadków oczyszczania rowów tak, że obniżyło to poziom wód gruntowych w sąsiedztwie, to obowiązkiem RDOŚ jest wszczęcie z urzędu postępowania z art. 37 ustawy o ochronie przyrody i ew. równoległego postępowania szkodowego, a także zawiadomienie odpowiednich organów o wykroczeniu.

2. Jako element działań obligatoryjnych w stosunku do łąk, prosimy wskazać wyraźnie usuwanie pokosu. Jego pozostawianie wskazano jako zagrożenie. Ujęcie w PZO jest potrzebne, mimo że usuwania pokosu wymagają aktualne minimalne normy, ponieważ PZO powinien pozostać aktualny nawet wówczas, gdyby krajowe minimalne normy się zmieniły.
3. Obszar leży na złożu torfowym. Zachowanie występujących w nim siedlisk przyrodniczych wymaga nie tylko właściwego użytkowania roślinności, ale także spełnienia warunku bazowego – zapewnienia trwałości warunków siedliskowych, w tym zapewnienia, że złoże torfowe nie będzie podlegać procesom murszenia. Występowanie procesów murszenia torfów nieodwracalnie zmieni bowiem warunki glebowe, a wówczas żadnymi metodami aplikowanymi do roślinności (ani koszeniem, ani wypalaniem) nie da się utrzymać ani siedliska 6410, ani 7230. Łąki trzęślicowe na murszejących torfach mogą istnieć i być przez jakiś czas w doskonałej kondycji w sensie fitosocjologicznym, ale istnienie to nie będzie trwałe.

Także w tym kontekście należy rozważyć warunki wodne w obszarze. Bagiennne warunki wodne utrudniają lub uniemożliwiają właściwe użytkowanie łąk, ale konserwują złoże torfowe. Warunki wodne optymalne dla użytkowania łąk (dłuższe utrzymywanie poziomu wody gruntowej na kilkadziesiąt cm pod pow. terenu lub głębiej) będą powodować murszenie złoża torfowego (dodatkowo emisję CO₂ z murszejących torfów). PZO powinien wskazać kompromis - warunki na tyle bagienne, by nie zachodziły procesy murszenia, ale na tyle zmodyfikowane, by łąki dało się użytkować. Wydaje się, że ten punkt kompromisu odpowiada warunkom nieco bardziej „bagiennym” niż obecne, i na pewno nieco bardziej „bagiennym”, niż chcieliby rolnicy. Kompromis ten będzie wymagać kosztów – płatności za określony sposób gospodarowania w trudnych warunkach wodnych – jest to jednak konieczność, jeśli ochrona obszaru ma być skuteczna.

4. Tabela 1.7 dokumentacji jest nieczytelna i w wielu przypadkach nieprawdziwa (wskazane ustawy nie określają żadnych kompetencji wskazanego podmiotu). Proszę wskazać (wypisać) konkretne kompetencje, wynikające z konkretnych przepisów tych ustaw.

z poważaniem